ALPHABETISEEREN.

De hieronder volgende punten sluiten geheel aan bij de reeds eerder gepubliceerde punten voor titelbeschrijving, zooals die in de O. L. B. te Amsterdam in gebruik zijn. Moeilijkheden, die dus in de titelbeschrijving reeds zijn opgelost (bijv. spellingquesties), komen bij de rangschikking niet op nieuw ter sprake. Anderzijds zijn er echter moeilijkheden, waarvoor de punten wel een aanwijzing maar geen oplossing geven. Immers, bepalen, dat voor de onderschikking een trefwoord gebruikt kan worden, is nog iets anders als een trefwoord bepalen. Hiervoor dient steeds vergeleken te worden met reeds vroeger of ook elders gebruikte termen.

Voor andere gebruikers van deze punten zij nog opgemerkt, dat de rangschikking hier bedoeld is voor de *kaart*catalogus.

A. C. G.

N.B. Voor het gebruik van deze punten worden de grondbeginselen van het alphabetiseeren als bekend verondersteld.

PUNTEN VOOR RANGSCHIKKING DER TITELS.

Afkortingen.

In schrijversnaam:

Mc. rangschikken alsof voluit geschreven Mac; St. en Ste. alsof voluit geschreven Saint, Sainte.

Voorbeeld:

Mc. Cullock, J. R.
Mac Donald, N. S.
St. Clair, O.
Saint-Simon, C. H. de.
Sainte-Beuve, C. A.

Lettercombinaties gelden als woorden.

Voorbeeld:

Aanbestedingscourant.
A. B. C.-gids.
Elias, J. E., De vroedschap van Amsterdam.
E. L. T. A. nummer van Het Vliegveld.

Vergelijk ook: *Samengetrokken woordverbindingen.*

Anoniemen.

Bij veel voorkomende gelijkluidende aanvangswoorden, rangorde bepalen door spatieeren van trefwoord.

Voorbeeld:

Handbuch für J u g e n d p f l e g e.
Handbuch, Encyclopädisches, der P ä d a g o g i k.
Handbuch, V o l k s w i r t s c h a f t l i c h e s.

Dubbele schrijversnamen.

1°. Op den eersten naam geplaatst, rangschikken achter enkelvoudigen en vóór volgenden, langeren naam.

Voorbeeld:

Kemp, E. G.
Kemp—Welch, Alice.
Kempees, J. C. J.

2°. Op den tweeden naam geplaatst, rangschikken volgens voorletters en het omgezette gedeelte van den familienaam behandelen als voornaam.

Voorbeeld:

Mulder, J. Sibinga.
Mulder, W.

Familienamen zie: *Voornamen.*

Getallen, jaartallen.

Rangschikken volgens spelling en in taal van den titel.

Voorbeeld:

Moerkerken Jr., P. H. van, XXX verzen.
Moerkerken Jr., P. H. van, Drogon.
Brooke, R., 1914 and other poems.
Brooke, R., Poems.

Initialen.

Als afkorting van voornamen, volgen op een enkelen voluit geschreven voornaam.

Voorbeeld:

Abboth, Edith.
Abboth, E. A.

Jaartallen zie: *Getallen.*

Lettercombinaties zie: *Afkortingen.*

Levensbeschrijvingen.

Rangorde bepalen door spatieeren van familienaam.

Voorbeeld:

Gosse, E., Some diversions of a man of letters.

Gosse, E., The life of Algernon Charles S w i n b u r n e.

Lidwoorden.

Alleen het eerste lidwoord in den titel wordt verwaarloosd.

Voorbeeld:

Rathenau, W., Nach der Flut.

Rathenau, W., Der neue Staat.

Mac. zie: *Afkortingen.*

Meervoudige schrijvers.

Nà schrijvers afzonderlijk. Tweede en derde schrijver onderling alphabetisch rangschikken.

Voorbeeld:

Heimans, E.

Heimans, E., en J. Heimans.

Heimans, E., H. W. Heinsius en J. P. Thijsse.

Heimans, E., en R. Schuiling.

Heimans, E., en J. P. Thijsse.

Persoonsnamen.

Gaan vóór gelijkluidende aanvangswoorden van anoniemen.

Voorbeeld:

Deventer, Ch. M. van.

Deventer als industriestad.

Pseudoniemen.

Volgen op gelijkluidenden werkelijken naam.

Voorbeeld:

Smit, M.

Smit, M., [pseud. van F. M. Jaeger].

Saint, Sainte zie: *Afkortingen.*

Samengestelde woorden.

Woorden met verbindingsteeken, die één begrip uitdrukken als *één* woord rangschikken.

Voorbeeld:

Staatscourant.
Staats-exploitatie.
Staatswetten.

Samengetrokken woordverbindingen.

Afkortingen verwaarloozen.

Voorbeeld:

In en om de woning.
In- en uitvoer.
Indië in beeld.

Schrijversnamen.

Gaan vóór namen van zelfde persoon als beschrevene.

Voorbeeld:

Ligthart, J., In Zweden.
Ligthart, Jan, herdacht.

Spelling.

„Umlaut" in schrijversnaam: ä, ö en ü, rangschikken alsof er stond ae, oe, ue.

Voorbeeld:

König, J.
Koenig, R.

ij en y door elkaar rangschikken tusschen x en z.

Voorbeeld:

Heydeman, W. J.
Heijermans, L.
Heymans, B.

Titels, Academische en adellijke.

Namen met titels ter onderscheiding volgen op gelijkluidenden naam zonder titel.

Voorbeeld:

Beets, N.
Beets, Dr. N.

Umlaut zie: *Spelling.*
Verbindingsteeken zie: *Samengestelde woorden.*
Vertalingen.

Met titels van oorspronkelijke werken door elkaar rangschikken in één alphabet.

Voorbeeld:

Whitman, W., Grashalmen.

Whitman, W., Leaves of grass.

Tenzij beide titels hetzelfde, dan die van het oorspronkelijke voorgaan.

Voorbeeld:

Rosegger, P., Heidepeters Gabriel.

Rosegger, P., Heidepeters Gabriel. [Naar het Duitsch].

Verwijzingen.

Verwijzingen van schrijversnamen volgen op titels onder dienzelfden naam.

Voorbeeld:

Bernink, J. B., Ons Dinkelland.

Bernink, J. B.

Lijn, P. van der, en J. B. Bernink, Geologie van Nederland.

Voornamen van schrijvers.

Als hoofdwoord rangschikken vóór gelijkluidenden familienaam.

Voorbeeld:

Hartmann von Aue.

Hartmann, E. von.

Voorvoegsels.

1°. Vóór den schrijversnaam, met dezen als één woord beschouwen.

Voorbeeld:

Labiche, E.

La Brête, J. de.

Lacroix, P.

2°. Achter den schrijversnaam, onderling alphabetisch rangschikken.

Voorbeeld:

Bosch, NJzn., A. ten.

Bosch, W. ten.

Bosch, R. P. van den.

UITGAVEN VAN RIJK, PROVINCIE EN GEMEENTE. [1]

Officiëele uitgaven — Staatscourant, Handelingen, enz. enz. — zijn voor een O. L. waardevol bezit, wanneer.... zij behoorlijk en geregeld gerangschikt worden! Hieraan ontbreekt echter nog wel eens wat; en inderdaad vereischt het eenige inspanning in die steeds aangroeiende stapel van paperassen wegwijs te worden. Wij meenden daarom goed te doen hier nog eens een overzicht te geven van de in een O. L. voorkomende regeeringsuitgaven, met vermelding hier en daar van enkele minder bekende verzamelingen en eenige particuliere uitgaven: hoewel deze laatsten in de meeste O. L.en niet aanwezig zullen zijn, kan bekendheid met hun bestaan mogelijk te pas komen bij het beantwoorden van vragen of verschaffen van inlichtingen.

Indertijd reeds in „Bibliotheekleven" (jg. 1918) opgenomen, werd dit overzicht voor de herplaatsing in dit nummer door bevoegde hand verbeterd en belangrijk aangevuld, zoodat de gebruiker hier nu een duidelijke handleiding vindt bij het hanteeren van overheidsuitgaven. *De Redactie.*

Tot de in een O. L. meest voorkomende uitgaven van Rijk, Provincie en Gemeente kunnen gerekend worden:

A. *Rijk.*

Staatscourant. Verschijnt elken dag en heeft een nieuwe nummering met elk kalenderjaar. Bevat de mededeeling welke wetten zijn afgekondigd in het Staatsblad, met vermelding van het nummer van het Staatsblad (den tekst der wet neemt de Staatscourant slechts hoogst zelden op). Bevat voorts vele — niet alle — besluiten en benoemingen, door de Koningin of een der ministers genomen of gedaan [2]). Ook worden er in gepubliceerd alle echt-

1) Van het hiervolgende artikel zijn — à 15 ct. — overdrukjes verkrijgbaar aan het Secretariaat der C. V. v. O. L.

2) Aansluitend bij de Staatscourant en ten deele daaruit, ten deele uit andere bronnen overgenomen: het „Bijvoegsel tot het Staatsblad", zie noot 1) op blz. 3.

scheidingen, faillissementen, oproepingen van schuldeischers, onder curateele stellingen en rechtsvermoeden van overlijden, oproepingen voor verschillende examens, oproepingen van belanghebbenden bij beroepen van den den Raad van State, data van audienties van ministers, enz. Tevens worden er in opgenomen waterhoogten, rivierberichten, berichten van den ijsinlichtingsdienst, wekelijksche prijsnoteeringen van effecten voor de successierechten, enz. [1]).

Bijvoegsels (folio) met No. De bijvoegsels zijn voorzien van datum en nummer van het blad, waarbij ze behooren. Bevatten: premiebouwbeschikkingen van den minister, drankwetsbeschikkingen, candidatenlijsten der Tweede Kamer en Prov. Staten, enz.

Bijlagen (octavobijvoegsels). De bijlagen, vermeld in de Staatscourant waarbij zij verschijnen onder „Mededeelingen van verschillenden aard", zijn:

Vereenigingen: Statuten, waarop de kon. goedkeuring is verkregen. Nieuwe nummering met elk kalenderjaar.

Naamlooze vennootschappen: Statuten, waarop de kon. bewilliging is verkregen. Nieuwe nummering met elk kalenderjaar.

Verslagen en rapporten: hoofdzakelijk van examen-commissies. Hierin worden dikwijls de examenopgaven ook vermeld. Nieuwe nummering met elk kalenderjaar.

Uitspraken v. d. Raad v. d. scheepvaart: Onderzoek naar vergaan of opgeloopen averij van schepen, zoo mogelijk met vaststelling van den oorzaak en aanwijzing omtrent de te nemen maatregelen ter voorkoming of vonnis over de schuldige(n). Nieuwe nummering met elk kalenderjaar. De uitspraken van den Voorzitter van den Raad in hooger beroep zijn afzonderlijk genummerd.

---

1) Mededeelingen uit de Staatscourant, die voor een provincie van belang geacht worden, worden overgenomen in het „Provinciaal Blad" van die provincie. Zie onder *B. Provincie.*

Coöperatieve vereenigingen: Statuten met vermelding van plaats waar de vereeniging gevestigd is. Dóórnummering, onafhankelijk van jaar of jaargang.

Jaarlijks verschijnt een Register op de Staatscourant. Het verdient aanbeveling dit Register afzonderlijk te binden en bij de hand te houden.

Het Staatsblad. Verschijnt op ongeregelde tijden, eenige malen per week. Bevat: alle wetten en bovendien alle Kon. Besluiten ,voor zoover zij een algemeene maatregel van bestuur behelzen. Elke wet of besluit heeft behalve den datum in het Staatsblad een afzonderlijk nummer, naar welk nummer steeds verwezen wordt bij 't aanhalen van een wet. Zij zijn alle, behalve door de Koningin en de betrokken minister(s), onderteekend door den minister van justitie. Jaarlijks een chronologisch en een alfabetisch register op de onderwerpen. Bovendien een algemeen register over 1813—1900 en over 1901—1910. [1]

---

1) Volledigheidshalve vermelden wij hier nog de volgende, ten deele niet-officiëele uitgaven:

A. L. A. W. Noorduyn & H. J. van Santen „Bijvoegsel tot het Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden; uit de officieele stukken door de Dep. van algemeen bestuur en verdere hooge Staatscollegiën en beambten verstrekt". Verschijnt in ± 8 afleveringen per jaar. Bevat: Kon. Besluiten, die niet in het Staatsblad zijn opgenomen, o.a. K. B. naar aanleiding van beslissingen van den Raad van State in geschillen van bestuur (vanaf 1923 uitsluitend in dit „Bijvoegsel" gepubliceerd), — ministeriëele beslissingen, — arresten van den Hoogen Raad, die beslissend zijn voor de toepassing van een wet, — provinciale verordeningen van meer algemeen belang, — belangrijke polderreglementen, — circulaires van Ged. Staten of den Comm. d. Kon. welke van algemeene strekking zijn, enz.

B. Luttenberg's „Chronologische verzameling der wetten, besluiten en arresten betrekkelijk het openbaar bestuur in de Nederlanden sedert de herstelde orde van zaken in 1813, voortgezet door J. G. Stenfert Kroese". Verschijnt op ongeregelde tijden in afleveringen. Bevat: het volledige Staatsblad en bovendien de belangrijke administratieve beslissingen van de regeering (K. B., ministeriëele aanschrijvingen en dergel.) en voor de administratie belangrijke arresten van den Hoogen Raad; bij de wetten wordt tevens vermeld de plaats in de Handelingen, waar deze schriftelijk en mondeling behandeld zijn. Met alfabetisch register op elken jaargang.

C. „Legerorders, bevattende wetten, besluiten, ministeriëele beschikkingen, kennisgevingen en mededeelingen van belang voor de Ned. landmacht" (sedert 1918 voortzetting van het „Recueil militair", 1813—1917). Bevat de militaire wetgeving in den ruimsten zin. Met chronologisch en alfabetisch register op elken jaargang. Gewoonlijk aanwezig op elke provinciale griffie en — in grootere gemeenten — ook op de gemeente-secretarie.

Handelingen der Staten-Generaal. Bij de opening der Kamers wordt er een vereenigde vergadering van beide Kamers gehouden, in welke vergadering de Koningin de troonrede voorleest. Ook de sluiting der Kamers heeft in een gezamenlijke vergadering plaats. Twee ongenummerde verslagen worden hierover gegeven (een van de opening en een van de sluiting). De handelingen van de beide Kamers verschijnen afzonderlijk. Zij bevatten de volledige redevoeringen der parlementsleden en de verdediging der ministers. De teksten der wetsvoorstellen, hunne toelichting, alsmede de schriftelijke voorbereiding in de afdeelingen zijn te vinden in de Bijlagen: voor zoover zij de begrooting betreffen in Bijlage A (de begrooting), de anderen in de Bijlagen zonder letter. In deze Bijlagen wordt de volledige tekst der voorgestelde wetten *c. a.* (Memorie van toelichting van den minister, zoo noodig met uitgewerkten staat; Voorloopig verslag van de Commissie van rapporteurs; Memorie van antwoord; Eindverslag, e n z.) gegeven. De tekst van amendementen, staande de vergadering ingediend, en de wijzigingen door den minister aangebracht in de vergadering zoeke men echter in de „Handelingen" niet in de „Bijlagen".

Handelingen der 1e Kamer. Deze beginnen met elk zittingjaar. Aan den voet der eerste blz. van elk katern: Hand. der Stat. Gen. 19.. I. Gewoonlijk geen afzonderlijke bijlagen.

Handelingen der 2e Kamer. Beginnen met elk zittingsjaar. Aan den voet van elk katern: Hand. der Stat. Gen. 19.. II.

Aanhangsel der Handelingen. Schriftelijke vragen van Kamerleden, schriftelijk door den minister beantwoord. Deze vellen zijn afzonderlijk genummerd — zoowel van de

---

D. „Wetten, decreten, besluiten, tractaten en andere bescheiden betreffende den waterstaat in Nederland; met aanteek.; vroeger bewerkt door J. F. Boogaard; thans verzam. en uitgeg. op last van het Dep. van Waterstaat". Verschijnt jaarlijks. Bevat: alle officiëele stukken, den waterstaat betreffende. Met alfabetisch register.

E. „Verzameling van voorschriften voor de ambtenaren der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen". Bevat de officieele stukken op de belastingen betrekking hebbende.

Eerste als van de Tweede Kamer — en worden in afzonderlijk omslag toegezonden. Aan den voet der blz.: Hand. der Stat. Gen. 19.. 2. aanhangsel.

Bijlagen. Deze zijn doorloopend per jaar *genummerd* met vette cijfers in het midden. Dit vette cijfer is a. h. w. het dossiernummer van het wetsvoorstel. Alle stukken, op zulk een wetsontwerp betrekking hebbende, dragen hetzelfde vette hoofdnummer, doch bovendien een eigen volgnummer van het dossier. B.v. van een wetsontwerp met nr 25 (vet) wordt de Koninklijke Boodschap, waarbij het is ingediend, genummerd 25.1, — het Wetsontwerp: 25.2, — de Memorie van toelichting: 25.3, — het Voorloopig verslag: 25.4, — de Memorie van antwoord: 25.5, — het Eindverslag: 25.6 enz.

Indien het voorstel in een zitting niet is afgehandeld, krijgt het het volgend jaar een nieuw dossiernummer. Evenwel wordt dan op het eerste stuk, dat in dat nieuwe jaar verschijnt, medegedeeld onder welk nummer van het vorige zittingjaar de vroegere stukken zijn te vinden. 1) Verschijnt er in dit tweede jaar geen enkel stuk op dit voorstel betrekking hebbende, dan krijgen de abonné's aan het einde van het jaar een los inlegblad, waarop het dossiernummer is vermeld met de vroegere nummering.

Enkele voorstellen (o.a. de huishoudelijke begrooting voor de Kamer en andere geheime stukken) worden alleen voor de Kamerleden gedrukt. Zij dragen het doorloopend dossiernummer, doch worden niet aan de abonné's gezonden. Deze ontbreken dus; het inlegvel vermeldt dan dat de stukken „alleen voor de leden gedrukt" zijn.

Enkele Bijlagen dragen behalve het dossiernummer bovendien een *letter*:

A. (no. 2) Begrooting. Ieder stuk draagt links de letter A en in het midden het dossiernummer 2 alsmede het nummer (in Romeinsche cijfers) van het Hoofdstuk (Departement) der Begrooting met de nummers van het stuk van dat

1) Zie bovendien de „Opgave" bij den „Stand van werkzaamheden", vermeld op blz. 8. Deze opgave moet bij de hand gehouden worden, teneinde de stukken te kunnen vinden, zoolang nog geen register is verschenen.

hoofdstuk. B.v. het wetsontwerp der begrooting van Oorlog is genummerd 2 VIII 1, — de Memorie van toelichting 2 VIII 2, enz. De middelenwet draagt geen Romeinsch cijfer, doch het woord „midd.".

Men houde in het oog, dat in den loop van het zittingjaar tal van wetsontwerpen inkomen tot *verhooging* der begrooting (suppletoire begrootingen), die ieder een eigen dossiernummer krijgen en dus niet te vinden zijn onder A. Een dergelijke verhooging heeft volstrekt niet steeds betrekking op de begrooting van het loopende jaar, doch dient herhaaldelijk tot verhooging van vorige begrootingen (zoolang deze niet zijn afgesloten, d.i. 3 à 4 jaren). Vindt men dus een bepaalde post niet in de begrooting (A), dan zoeke men in de suppletoire begrootingen (dus de loopende nummers) op het gezochte Hoofdstuk betrekking hebbende.

De bedoelde hoofdstukken zijn:

I. Koninklijk Huis. (Hieronder de paleizen).
II. Hooge Colleges van Staat. (Raad v. State, Staten-Generaal, Rekenkamer, Kabinet d. K.).
III. Buitenlandsche Zaken.
IV. Justitie. (Wetgeving, politie, justitie, rijkstucht- en opvoedingswezen).
V. Binnenl. Zaken en Landbouw. (Bestuur der Prov. en Gem., armwezen, krankzinnigenverpleging, drankwet, militie en landbouw (sedert de opheffing van 't Departement landbouw)).
Va. Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen. (Hieronder ook rijksmonumentenzorg).
VI. Marine. (Hieronder ook het loodswezen, bebakening, verlichting enz.).
VII. Financiën. VIIa. Nationale Schuld.
VIIb. Het departement, (belastingen, grootboek enz.).
VIII. Oorlog.
IX. Waterstaat. (Waterwerken, wegen, spoorwegen, electriciteitsvoorziening, rijksgebouwen, luchtverkeer, Rijnvaart, enz.).

X. Arbeid, Handel en Nijverheid. (Arbeidswetgeving, verzekering, volksgezondheid, volkshuisvesting, handel en nijverheid, hinderwet, stoomwet, enz.).

XI. Koloniën (alleen de kosten van het Departement. De begrooting voor Ned. O. Indië is bijlage no. 4 letter B, die voor Suriname no. 1, die voor Curaçao no. 3).

XII. Onvoorziene uitgaven.

Middelen bevat de belastingen en andere inkomsten.

B. Begrooting van Ned. Oost-Indië. Ieder stuk is links genummerd B en bovendien in het midden 4 en 't volgnummer van het stuk.

De begrootingen voor West-Indië zijn niet van een letter voorzien, doch dragen het nummer: no. 1 (Suriname), en no. 3 (Curaçao).

C. Koloniaal Verslag (no. 5). Bevat 3 verslagen (1 Oost-Indië, 2 Suriname, en 3 Curaçao) en geeft een volledig overzicht van den stand van zaken in de koloniën, ingedeeld in hoofdstukken, met bijlagen (genummerd voor W.-I., geletterd voor O.-Indië).

D. Onderwijs-Verslag. Draagt het gewone dossiernummer, dat voor ieder jaar verschilt (al naarmate het inkomt bij de Tweede Kamer) en bovendien de letter D. Geeft een overzicht van lager-, middelbaar- en hooger onderwijs. (Voor verslagen der examen-commissies zie onder: Staatscourant). Bevat tevens onder de bijlagen Koninklijke besluiten ter uitvoering der onderwijswetten.

E. Armwezen (Verslag). Heeft evenals D een wisselend dossiernummer.

Register: Eén op de namen der kamerleden met vermelding van de onderwerpen, waarover zij redevoeringen hielden, en met opgave der blz.; één op de onderwerpen. Verschijnt in het volgende zittingsjaar. Bevat eveneens een alfabetische lijst van namen van ministers en kamerleden, ook van hen, die maar een deel van het jaar zitting gehad hebben. In het eerstgenoemde register komen

de namen van de leden, die geen redevoeringen hielden, niet voor. [1]).

Tegelijk met de registers verschijnt het titelblad en een „Bericht voor den binder", waarin nauwkeurig de volgorde wordt aangegeven in welke al deze publicaties moeten worden ingebonden, hetgeen men tijdens de zitting (behalve voor de Handelingen) niet *kan* doen, omdat men niet weet wat verschijnen zal. Dit biedt tevens een uitstekend middel om te controleeren of alle stukken toegezonden zijn.

Standvanwerkzaamheden. (Volledige titel: „Opgave van den stand der werkzaamheden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal op .... 19.."). Verschijnt maandelijks. Bevat alle op dat tijdstip bij de Kamer aanhangige zaken: n.l. de wetsontwerpen, in rubrieken gerangschikt naar gelang hun behandeling in de Kamer gevorderd is, — voordrachten, door de Kamer op te maken, — motiën van orde, — te houden interpellaties, — adressen, waaromtrent inlichtingen van de Regeering ingewacht worden, en afgedane werkzaamheden.

De onderwerpen (trefwoorden vet gedrukt) staan in elk hoofdstuk in chronologische volgorde met vermelding van de nummers der bijlagen, die op een zaak betrekking hebben, vet gedrukt tusschen ( ), er achter. Een alfabetisch register op de onderwerpen is aan elke aflevering toegevoegd.

Bij de eerstverschijnende „St. v. w." van elk zittingsjaar worden de bijlage-nos. in twee kolommen vermeld, nl.: **a.** de bijlage nos. van het vorige zittingsjaar (indien het onderwerp daarin reeds aan de orde geweest is), **b.** die van de nieuw begonnen zitting. Deze eerste aflevering is tevens voorzien van de „opgave" [2]) van de bijlage-nos. van het vorige

---

1) Voor een O. L. verdient het aanbeveling deze Registers op de Handelingen, evenals die op de Staatscourant en het Staatsblad, afzonderlijk in te binden en steeds in de leeszaal ter inzage te hebben: Dit vereenvoudigt het verstrekken van door het publiek gevraagde stukken aanmerkelijk.

2) Volledige titel: „Opgave van de nummers der nog aanhangige stukken der vorige zitting, met vermelding van de nummers, welke zij in de aangevangen zitting hebben". — Zie ook noot op blz. 5.

zittingsjaar en hun omnummering in het loopende jaar. [1])

Kort Verslag. (Volledige titel: „Kort verslag der vergaderingen"). Verschijnt nog denzelfden avond. Geeft zeer verkort het gesprokene in de Tweede Kamer weer. Het wordt in een leeszaal gewoonlijk méér ingezien dan de Handelingen zelf, die — omdat zij later verschijnen en waarschijnlijk ook omdat het lezen ervan te veel tijd vordert — minder gevraagd worden.

De bladen zijn voorzien van datum en links aan den voet der blz. van een nummer. Van ochtend- en avondvergaderingen op denzelfden dag worden afzonderlijke verslagen gegeven.

B. *Provincie.*

De Provincie geeft uit:

1. Provinciaal Blad. Verschijnt evenals het Staatsblad op ongeregelde tijden. Doorloopend genummerd per jaar. Bevat, evenals het Staatsblad van het Rijk, de provinciale verordeningen en belangrijke besluiten der Prov. en Ged. Staten (provinciale begrooting, rekeningen, algemeene reglementen en verordeningen). Met alfabetisch register en bovendien om de 10 jaar een samenvattend register.
2. Provinciaal Verslag. Verschijnt jaarlijks. Bevat een volledig overzicht over den toestand der Provincie (met statistieken) en het toezicht op de gemeentebesturen, door Ged. Staten uitgeoefend (met statistieken, o.a. van de gemeentefinanciën).
3. Handelingen der Provinciale Staten, die in de regel tweemaal per jaar vergaderen (zomer- en winterzitting; in de zomerzitting wordt de begrooting behandeld).

C. *Gemeente.*

De grootere gemeenten geven in druk uit een Gemeenteblad, het Gemeenteverslag en de Handelin-

---

1) Overzicht van de werkzaamheden der Staten-Generaal in de afgeloopen zitting vindt men in Parlement en Kiezer. Dit handige jaarboekje verschijnt jaarlijks in het najaar. Bevat: o.a. een lijst van de leden der Stat. Gen. met biografische bijzonderheden, alle partijprogramma's, de troonreden, diverse reglementen van orde, alsmede het overzicht van het in de Staten-Generaal in het afgeloopen jaar verhandelde. Met register van persoonsnamen.

gen van den Raad. De kleinere geven of enkele dezer uitgaven in druk uit of niets.

Het verdient aanbeveling de verslagen der Raadsvergaderingen (die niet in druk verschijnen) en de verordeningen van de kleinere gemeenten, uit de plaats van vestiging der O. L. en wellicht uit den omtrek, uit de couranten uit te knippen en in plakboeken te bewaren. Deze verzamelingen zijn voor de plaatselijke geschiedenis van belang en de bezoekers wordt het zoeken in oude couranten bespaard.

BINNENLANDSCHE KRONIEK.

(Bijdragen voor deze rubriek te zenden aan Mej. E. de Clercq, Willem de Zwijgerstraat 5, Utrecht.)

's-Hertogenbosch. — Daar door vermindering der provinciale subsidie voor de R. K. O. L. met 25 pct. ook vermindering der rijkssubsidie dreigde, werd de gemeentelijke subsidie van *f* 1920.— tot *f* 2400.— verhoogd, doch tevens de huur van het pand, waarin de Leeszaal is gevestigd, *f* 400.— hooger gesteld.

Rotterdam. — Naar zich laat aanzien, zal de bouw van het nieuwe bibliotheekgebouw aan de Gedempte Botersloot begin Juni a.s. zijn voltooiing zijn genaderd, zoodat, mits de vereischte middelen tot uitbreiding van personeel en tot diverse aanschaffingen tijdig worden verstrekt, het gebouw omstreeks midden Juli a.s. voor het publiek zal kunnen worden geopend.

Zooals bereids in de toelichting op den betreffenden begrootingspost voor 1923 werd uiteengezet, had de Commissie voor de B. en L. in de door haar ingediende begrooting voor 1923 reeds rekening gehouden met de hoogere uitgaven, welke in verband met het gereedkomen van het nieuwe gebouw benoodigd zouden zijn. B. en W. waren echter van oordeel, dat deze posten voorloopig nog konden worden afgevoerd, totdat het tijdstip vast zou staan, waarop het gebouw in gebruik zou worden genomen.

Nu dit laatste thans het geval is, heeft de Commissie voor de bibliotheek en leeszalen opnieuw eene begrooting ingezonden, welke sluit op een bedrag van *f* 33.575. In verband met eenige wijzigingen dient dit eindtotaal nader te worden vastgesteld op *f* 36.975.

Voor nieuw aan te stellen personeel is in dit bedrag begrepen een som van *f* 19.263. De Commissie voor de bibliotheek stelt voor, het bestaande personeel in de eerste plaats uit te breiden met een onderbibliothecaris.

Bovendien heeft de Commissie bij hare aanvrage gerekend op eene belangrijke uitbreiding van het aantal der aan de bibliotheek verbonden assistenten, waardoor dit aantal, volgens de begrooting thans bedragende 18, zal stijgen tot 29.

Hoewel B. en W. ongaarne aan de Commissie en den bibliothecaris de krachten zou willen onthouden, die men voor een goede behartiging van de taak behoeft, is de vraag bij hen ingekomen, of reeds aanstonds bij de ingebruikneming van het nieuwe gebouw de sterke uitbreiding van personeel, als gevraagd, onvermijdelijk is. Zij behouden zich daarom voor bij de uitvoering der voorstellen nader onder het oog te zien, of reeds aanstonds tot aanstelling van het geheele personeel zal moeten worden overgegaan en met name, of door het benutten van aldaar reeds beschikbare krachten geen doeltreffende regeling voor de bibliotheek te Hoek van Holland kan worden getroffen.

Wat betreft de voor den onderbibliothecaris vast te stellen salarisgrenzen, kunnen zij zich vereenigen met het advies van de Commissie voor de bibliotheek, om deze in overeenstemming met de vroegere ontwerp-indeeling van de Commissie voor de algemeene personeelsaangelegenheden te stellen op die van klasse 10 van den tegenwoordigen indeelingsstaat, zijnde *f* 4600—*f* 5800, terwijl conform de terminologie van de bestaande titulair deze functie dan ware te noemen „adjunct-bibliothecaris".

In het aangevraagde crediet voor nieuw personeel ad *f* 19.263 is bovendien begrepen een bedrag van *f* 7038 voor de aanstelling van een schrijfster, een concierge, een suppoost voor de leeszaal, benevens voor de indienstneming van het noodige personeel van werksters voor de schoonmaak.

Aangezien de indienstneming van verschillenden van dit nieuwe personeel niet vóór 1 Juli a.s. zal plaats vinden, zal het voor dit onderdeel aangevraagde bedrag voor 1923 alsnog van *f* 19.263 tot rond 17.000 kunnen worden teruggebracht, waardoor met inachtneming van de hierboven reeds aangegeven wijziging in de overige kosten het eindcijfer van het aangevraagde crediet kan worden vastgesteld op *f* 34.712.